

Териториален план за справедлив преход за 2021 г.

Заглавие	Териториален план за справедлив преход на област Перник
Версия	2.0
Настоящ възел	Balgarija
Коментари	-

Програмна(и) версия(и) за този териториален план за справедлив преход

CCI	Заглавие	Версия	Статус	Решение на Комисията
2021BG16FFPR003	Development of Regions	2.2	Приети от ЕК	C(2023)9266
2021BG16FFPR003	Development of Regions	2.1	Върнати на държавата членка с оставащи/последващи коментари	

Съдържание

Териториален план за справедлив преход - 2. Териториален план за справедлив преход на област Перник (2.0).....	3
1. Представяне на процеса на преход и определяне на най-силно засегнатите територии в рамките на държавата членка.....	3
2. Оценка на предизвикателствата, които създава преходът за всяка една от определените територии	6
Територия: Област Перник.....	7
2.1. Оценка на икономическото, социалното и териториалното въздействие на прехода към неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.	7
2.2. Нужди от развитие и цели до 2030 г. с оглед постигане на неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.	9
2.3. Съгласуваност с други релевантни национални, регионални или териториални стратегии и планове	11
2.4. Предвидени видове операции.....	12
3. Механизми за управление.....	17
4. Специфични за програмата показатели за краен продукт или за резултат.....	19
Обосновка на необходимостта от специфични за програмата показатели за краен продукт или за резултат въз основа на предвидените видове операции	19
Таблица 1. Показатели за крайния продукт	20
Таблица 2. Показатели за резултатите.....	20

Териториален план за справедлив преход - 2. Териториален план за справедлив преход на област Перник (2.0)

1. Представяне на процеса на преход и определяне на най-силно засегнатите територии в рамките на държавата членка

Позоваване: член 11, параграф 2, букви а) и б), член 6

1.1 Интегрираният план в областта на енергетиката и климата на Република България (ИНПЕК) за 2021 – 2030 г. е основният документ, в който се определят целите и мерките на националната политика в контекста на амбицията на ЕС да бъде климатично неутрален до 2050 г. Освен него се разработва и Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 г. с хоризонт до 2050 г

Амбицията, заложена в ИНПЕК трябва да бъде актуализирана средата на 2024 г., с намерение проект на план да бъде подготвен 2023 г., за да се ускори преходът към климатична неутралност и да се засили устойчивостта на енергийната система в съответствие със Закона за климата, пакета „Подготвени за цел 55“ и REPowerEU. Ще бъде взета предвид и оценката на окончателния ИНПЕК, направена от ЕК през февруари 2021 г. Следва да се положат специални усилия в областта на възобновяемата енергия, енергийната ефективност, енергийната сигурност и ограничаването на емисиите на парникови газове, за да се обосноват избраните пътища за преход до 2030 г. и до 2050 г., както и за да може същите да се интегрират, когато е уместно, в петте измерения на актуализирания ИНПЕК.

Предвидените траектории за енергиен преход отчитат допълнително Плана за възстановяване и устойчивост на България (ПВУ), съгласно който производството на електроенергия от въглища трябва да бъде преустановено най-късно до 2038 г. Приемането на Пътна карта за климатична неутралност, одобрена с резолюция на Народното събрание (НС) и определяне на окончателната дата за спиране на въглищата най-късно до 2038 г., е ключов ангажимент по етап 114 от ПВУ (15837/23 ADD 1).

За да обсъди цялостния път до 2026 г., до 2030 г. и след това до 2038 г. в средата на 2022 г. бе създадена специална Комисия за енергиен преход (КЕП). Докладът от КЕП е финализиран през септември 2023 (виж Анекс 2) и е одобрен с решение на Министерски съвет №618/13.09.2023 г.

Очакван процес на преход към неутрална по отношение на климата икономика:

Прогноза за търсенето на електроенергия: В съответствие с траекториите за декарбонизация на търсенето на електроенергия в Европа, търсенето на електроенергия се предвижда до 2050 да нараства посредством електрификация на отоплението, транспорта и промишлеността, както и производството на зелен водород

Прогноза за капацитет и производство:

До 2026 г. новите ВЕИ мощности ще се увеличат с 3.5 GW, в резултат на което ВЕИ мощностите ще достигнат общо 5.2 GW и системите за съхранение (батерии) ще достигнат 1GW.

До края на 2026 г. се очаква намаление на инсталираните въглищни мощности съгласно декларираните намерения за инвестиции в нискоемисионни технологии от ключови оператори на инсталации и спрямо мерките в ПВУ, по които България ще поиска промени, включително добавяне на глава за REPowerEU.

Това взема предвид включително приетите на 17.11.2023 г. промени в Закона за енергетиката във връзка с дългосрочните договори за изкупуване на ел. енергия. Съгласно чл. 93а, такива договори, включително споразумения за продължаване срока на действащи договори, не могат да се сключват, а производители, които са се възползвали от такива договори, не могат да получават нова държавна помощ за подпомагане на производството от въглища. Съответно след изтичането на дългосрочните договори на Марица Изток 1 (2026 г.) и Марица Изток 3 (март 2024 г.) всички

централи използващи въглища ще продават произведената ел. енергия единствено на свободния пазар и ще бъде необходимо да заплащат самостоятелно пълната стойност на квотите за въглеродни емисии.

До 2030 г. наличните мощности, използващи лигнитни въглища е планирано да бъдат до 1.6GW. БЕИ мощностите ще бъдат доразвити като инсталираните мощности ще достигнат 7.5 GW, включително офшорна вятърна енергия и системи за съхранение на енергия с капацитет от 1.6 GW.

До 2035 г може да бъде поддържан капацитет от 1 GW мощности, използващи лигнитни въглища, за обезпечаване на критичните нужди за осигуряване на националния електроенергиен баланс при различни климатични и геополитически сценарии, доколкото това е възможно съгласно секторните правила и правилата за държавна помощ. Това намерение не предопределя резултата от всяко решение, което ще бъде взето в това отношение до и по това време. Междувременно се очаква капацитетът на БЕИ да надхвърли 10 GW към посочената година с включени офшорни вятърни електроцентрали с капацитет от 1.5 GW, както и системи за съхранение

Не се очаква въглищните мощности да имат значима роля в енергийния микс на България след 2035 г. Добивът на въглища ще следва посочения по-горе процес на намаляване.

Прогнозите за въглищния капацитет на национално и регионално ниво, вкл. постепенното спиране на въглищата най-късно до 2038 г., ще подкрепят актуализирания ИНПЕК. **Актуализацията на Пътната карта за климатична неутралност, базирана на доклада на КЕП ще вземат напълно предвид тези прогнози за развитието на въглищните мощности на национално и регионално ниво, вкл постепенното спиране на въглищата най-късно до 2038 г.** Съгласно ПВУ, след решението на НС от 6.10.2023 г. и предварителната оценка на Европейската комисия за него, българските власти са в процес на актуализиране на Пътната карта към климатична неутралност, за да гарантират съответствие с изискванията на етап 114 от ПВУ най-късно до края на първото тримесечие на 2024 г. Актуализираната Пътна карта ще бъде представена за одобрение от парламента. Тези ключови документи допълнително ще усилят процеса на преход, описан в ТПСЦ.

Развитието на производствения микс позволява да се поддържа нетният експортен баланс на България през целия хоризонт.

Намаляване на въглеродните емисии и прогноза за разходите на електроенергийната система: С нарастващата роля на производството на ел. енергия от нискоемисионни източници, в прехода се очаква **80% намаление на емисиите на CO₂ в енергийния сектор до 2030 г. в сравнение с 1990 г. (35 млн. тона емисии към базовата година)** и над 90% намаление на емисиите на CO₂ в енергийния сектор от 2035 нататък

Енергийният преход се предвижда като структуриран процес, който се развива постепенно през годините главно до 2030 г., като дейностите по поетапното преустановяване на производството на енергия от въглища ще бъдат завършени до 2038 г. Окончателната дата за поетапно спиране на въглищата обаче все още предстои да бъде официално определена от НС в съответствие с изискванията на етап 114 от ПВУ.

Предвижда се своевременно развитие на заместващи базови мощности, съпътстващо постепенното намаляване на производството на електроенергия от въглища

За да подкрепи горепосочения процес на преход към климатично неутрална икономика, ПВУ концентрира 57,5 % от финансовите ресурси за зеления преход и мерки за трансформация в подкрепа на цели в областта на климата до 2026 г. По-специално, реформите и инвестициите включват намаляване на въглищата най-късно до 2038 г. и същевременно утрояване на капацитета на БЕИ в страната до 2026 г., подкрепено от нови системи за съхранение на енергия и подкрепа за пилотни проекти за зелен водород. Паралелно е предвиден ресурс за подпомагане на дигитализацията и развитието на електропреносната мрежа, в подкрепа на интегрирането на новите ВИ и системи за съхранение. Планът предвижда инвестиции в размер на 1,3 млрд. евро в областта на БЕИ, съхранението на ел. енергия и капацитета на междусистемните връзки, както и близо 1 млрд. евро за енергийно ефективно обновяване на сградния фонд. Инвестициите в прехода ще бъдат допълнително подкрепени от ФСП. Рамката за разработване на планове за справедлив

преход, вкл. създаването на качествени работни места, преобразуването на работни места и очакването на подходящо финансиране, е предоставена в ТПСП. Те подпомагат планирането, като осигуряват честен и справедлив преход, смекчавайки социалното въздействие и въздействието върху заетостта. Подпомага се също справянето с недостига на работна ръка и умения, намалявайки енергийната бедност и осигурявайки равен достъп до основни услуги за всички на приемлива цена.

1.2 Териториите, които се очаква да бъдат най-негативно засегнати

Постигането на целите на България в изпълнение на Европейската зелена сделка и климатична неутралност до 2050 г ще бъдат съпроводени с предизвикателства на прехода и критично социално-икономическо въздействие по отношение на декарбонизацията и трансформацията на електроенергийния сектор. Важно е уязвимостта на идентифицираните области (NUTS 3) да бъде надлежно разгледана от гл.г. на засегнатите заинтересовани страни и територии

В Приложение Г към доклада на България за Европейския семестър за 2020 г. са посочени 2 региона като най-силно засегнати от прехода към климатична неутралност - Стара Загора и Кюстендил. По време на преговорите, по искане на българската страна ЕК включи и област Перник, като признава, че тези 3 области са потенциално най-уязвими от прехода, тъй като са ключови зони на концентрация на местния въгледобив и производството на енергия от въглища, както и на свързаната с тези дейности икономическа структура.

За идентифициране на най-засегнатите територии, независим изпълнител извърши анализ през 2021 г. по проект, управляван от ГД „Реформи“ на ЕК.

Анализът прави преглед на 6-те региона (NUTS 2), 28 административни области (NUTS 3) и съставлящите ги общини. Избрани и анализирани са основните показатели, пряко свързани със засегнатите работни места в промишлените предприятия, свързани с изкопаеми горива:

- Емисии от енергийните отрасли;
- Добив на въглища;
- Производство на енергия от въглища.

Сравнителният анализ на демографските данни, профила на икономиката, брутната добавена стойност (БДС) и засегнатите работни места показва, че 3-те области са изправени пред общи тенденции и предизвикателства (обезлюдяване, застаряващо население, доминиране на МСП), но с различен мащаб.

Оценката за Стара Загора, Кюстендил и Перник идентифицира засегнатите територии в следните категории:

- общини с находища на въглища (лигнитни или кафяви) и минни дейности;
- общини, в които са разположени ТЕЦ на въглища;
- общини, донори на работната сила, която пътува.

Стара Загора е определена като най-засегната от прехода, тъй като 4 въглищни ТЕЦ и мини са разположени на територията ѝ. По отношение на потенциално засегнатите работни места също е водеща.

Водещата позиция на Стара Загора по БДС се дължи на комплекс Марица Изток, което показва структурната роля на въгледобивната промишленост в икономиката на областта.

Прекратяването на дейността на въглищните мини и ТЕЦ-ове засяга територия, надхвърляща границите на конкретните общини, в които са разположени ТЕЦ-овете. Общините донори на работна сила също ще понесат социално-икономическите последици от прехода.

Енергийният комплекс Марица Изток е териториална комплексна система, излизаща извън административните граници на област Стара Загора.

Процесът на постепенно спиране на производството на енергия на базата на въглища в енергийния комплекс Марица Изток още не е започнал, докато процесът в област Кюстендил и Перник е вече в ход.

Детайлно описание на най-засегнатите територии в ЮИР има в раздела на Анекс 1.

Кюстендил е най-уязвима от гледна точка на социално-икономически и демографски тенденции, тъй като постепенното преустановяване на добива на въглища и производството на енергия от въглища може да се проследи до последните 20г. В същото време не е извършено планиране на нови работни места и икономически дейности. В Кюстендил най-засегнати са общините Бобов дол, Дупница и Кюстендил. Предвижда се справедливият преход да обхване цялата територия на областта с фокус върху въгледобивния и енергийния сектор. Териториалното разпределение на пряко засегнатите работни места е разнообразно на общинско ниво в Кюстендил – най-много са засегнатите работни места в общините Бобов дол, Дупница и Кюстендил, докато останалите общини в областта са засегнати в по-малка степен.

Териториалното разпределение на пряко засегнатите работни места на общинско ниво в **Перник** е съсредоточено в община Перник, а другата засегната община по отношение на схемата за търговия с емисии е Радомир. В областта има концентрация на наети лица (хиляда), базирани главно в град Перник и близки села. Индикативните инвестиционни намерения на оператора на ТЕЦ, извън подкрепата по ФСП, за изграждане на нискоемисионен топлоизточник с инсталирана мощност 80 MW електрически, които в комбинация с вече инсталирани газови мощности, ще покрие изцяло топлинния товар на града и ще доведе до заместване на съществуващи мощности, изгарящи въглища, с нискоемисионни технологии.

Категоризацията на най-засегнатите територии показва, че прекратяването на използването на въглищните мини и ТЕЦ засяга територия, излизаща извън границите на отделните общини. Общините, донори на работна сила, също поемат социално-икономическите ефекти от прехода.

През 2020 г работната сила на минните/енергийните компании е концентрирана в област Кюстендил – 1,5 х. служители и едва 0,1 х. служители, пътуващи от други области. Най-засегнатите общини от гледна точка на загуба на работни места са: Дупница – 0.7 х.; Бобов дол – 0.5 х.; Кюстендил – 0.1 х.; Сапарева баня – 0.06 х.

Най-засегнатите територии в ЮЗР са:

Територии с находища на въглища, експлоатирани в момента или вече експлоатирани, които се нуждаят от рекултивация:

- община Перник - находища и действащи въгледобивни мини;
- община Бобов дол - находища и действащи въгледобивни мини.

Територии с ТЕЦ, нуждаещи се от рекултивация, промишлено преустройство и технологично пренасочване към друг енергиен източник:

- община Перник - ТЕЦ Република (електрическа мощност - 105 MW, инсталирана топлинна мощност - 502 MW)
- община Бобов дол – ТЕЦ Бобов дол (630 MW).

Територии донори на пътуваща работна сила:

- общини Дупница, Кюстендил и Сапарева баня – Кюстендил
- община Перник – Перник.

Въгледобивът в Кюстендил все още се осъществява с пълния капацитет на ТЕЦ Бобов дол с местни въглища. В Перник има концентрация на служители (1000), които живеят предимно в град Перник и близките села в общината.

Предстоящото въздействие върху работните места, декарбонизацията и прехода към неутрална по отношение на климата икономика, при отсъствието на смекчаващи мерки, ще бъде значително.

2. Оценка на предизвикателствата, които създава преходът за всяка една от определените територии

Позоваване: член 11, параграф 2, буква в)

Територия: Област Перник

2.1. Оценка на икономическото, социалното и териториалното въздействие на прехода към неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.

Позоваване: член 11, параграф 2, буква в)

Населението на област Перник на ниво NUTS 3 наброява 120 426 души (2019 г.). Равнището на безработица е едно от най-ниските в България (4,3%), а средната годишна заплата (11 895 лв.) е под средната за България. Икономическият микс на Перник включва различни отрасли, включително селско стопанство, преработваща промишленост, в т.ч. производство на основно желязо, стомана и феросплави, производство на електрически трансформатори, производство на облекло.

През последните 40 години област Перник е изправена пред структурни, демографски и преходни предизвикателства. Въпреки това близостта на Перник до град София има смекчаваща роля по отношение на придвижването и работните места. Областта има четвъртата най-ниска БДС сред всички области в България и се нарежда на предпоследно място в Югозападния район с 969 млн. лв. Освен това Перник има малък дял в икономиката на региона на ниво NUTS 2 поради непропорционалния принос на София (столица).

В случая на Перник "агломерационната сянка" на София може да се превърне в предимство, особено ако се приложат мерки за стимулиране на ежедневната трудова миграция от столицата. Непосредствената близост на област Перник до София би могла да се използва за разширяване на местата за инвестиции извън границите на столицата и двата града да могат да създадат активен агломерационен коридор и коридор за развитие.

Перник е на второ място по брой на работната сила в региона след Кюстендил. Коефициентът на трудова активност в Перник е 77,5%. Перник е една от областите с най-висок коефициент на заетост в България - 70,9%, което се дължи и на минния и енергийния сектор.

Перник е областта с второто най-ниско ниво на безработица в региона NUTS2 - 4,3%, а общият брой на безработните е най-нисък в региона. В резултат на прехода обаче равнището на безработица ще се повиши. От друга страна, 40 % от всички безработни са без квалификация, 24 % се квалифицират като специалисти, а 36 % са професионални работници.

Необходимо е прилагането на целенасочени мерки, за да се преодолее въздействието на прехода към неутрална по отношение на климата икономика. Понастоящем близостта до столицата не е фактор за растеж, а по-скоро причина за негативни тенденции като "изтичане на мозъци", оттегляне на работна ръка и на инвестиции и други регионални предизвикателства.

Представените показатели доказват неблагоприятното икономическо положение на областта в България, което може да се усложни допълнително от загубата на значителна част от БДС, която идва от минния и енергийния сектор (на базата на пряко засегнатите работни места в тези сектори), поради прехода. Освен това е налице непряко въздействие върху предприятията, които взаимодействат с компаниите от минния и енергийния сектор.

Уязвимостта на областта към прехода е значителна, тъй като алтернативните икономически дейности, които биха заменили добива на въглища и производството на енергия от въглища, не могат да компенсират БДС, генерирана понастоящем от минния и енергийния сектор. Преходът оказва влияние основно върху община Перник.

В областта има няколко сектора, които генерират високи емисии на парникови газове. През 2019 г. 31% от БДС в област Перник се дължи на индустриалния сектор, включително подсектори с високи емисии на парникови газове, като минно дело и енергетика. Показателно е, че 9,36% от БДС на областта идва от предприятията в тези сектори, а 11,0% от населението е заето в тези и свързаните с тях предприятия. ТЕЦ "Топлофикация Перник", топлофикационното дружество, е

отговорно за по-голямата част от емисиите на парникови газове в областта поради използването на въглища за производство на топлинна енергия. По-голямата част от БДС на областта идва от сектора на услугите, главно от транспорта, който е въглеродно интензивен.

Затихващи и трансформиращи се сектори:

Намаляващите сектори в област Перник, които ще бъдат постепенно преустановени, са: въгледобивни дейности, производство на енергия с използване на въглища (вкл. електроенергия, топлинна енергия и пара), с изключение на ТЕЦ за отопление, в случай че докаже, че отговаря на критериите за устойчивост по Директива RED II (икономии на ПГ след 2021 г. >70% и след 2026 г. >80%); доставка на специализирано оборудване за минни машини, инструменти, резервни части и др, възстановяване и третиране на отпадъци, административна дейност и т.н.); основно производство на желязо, стомана и феросплави, освен ако не прилага широкообхватни мерки за декарбонизация.

Въглищната промишленост по границата между област София и област Перник включва следните две мини – мина Бели брег и мина Станянци. И двете мини доставят лигнитни въглища на ТЕЦ Бобов дол и ТЕЦ Топлофикация Перник. През 2020 г. общият брой на наетия персонал възлиза на 148 (от 256 през 2016 г.) служители в мина Станянци и съответно 62 (от 310 през 2016 г.) служители в мина Бели брег. В сравнение с потенциално пряко засегнатите работни места в област Кюстендил (2,283 заети през 2016 г. и 1,560 заети през 2020 г.) и област Перник (256 заети през 2016 г. и 992 през 2020 г.), потенциалният ефект върху въглищната промишленост на област София изглежда много по-малък.

Трансформиращите се сектори в област Перник, които ще могат да трансформират своите дейности и да се адаптират към неутралната по отношение на климата икономика, са:

- Доставка на специализирани инсталации за производство на електроенергия, машини и части.
- Дейности, подпомагащи производството на енергия

Освен това основната характеристика на област Перник е традиционната специализация в производството на изходен чугун, стомана и феросплави, което представлява значителен дял от въглеродните емисии от секторите, обхванати от СТЕ на ЕС в областта – 43.13%. Това е единственият производствен сектор с регистрирани емисии от СТЕ в областта, който се състои от две големи предприятия за производство на стомана – Стомана Индъстри и Радомир Метал Индъстрийз

Очаквани загуби на работни места и нужди от преквалификация, като се вземат предвид прогнозите за умения

На този етап предоставянето на конкретни числени показатели за засегнатия персонал е само ориентировъчно. Очаква се 8-10% средногодишно намаление на преките и непреки работни места до 2030 г., което налага своевременно създаване на адекватни алтернативи за засегнатите лица. След 2030 г. се очаква постепенно по-нататъшно намаляване на заетостта в минните и въглищните електроцентрали, в съответствие с окончателното преустановяване на производството на топлинна и електрическа енергия от въглища до 2038 г., което ще наложи допълнителни усилия за осигуряване на качествена алтернативна заетост и никой да не бъде изоставен.

Въздействието върху местния пазар на труда ще бъде значително, тъй като минният и енергийният сектор са структурният икономически сектор и работодател. За област Перник са взети като референтни две конкретни години – 2030 г. (намаляване на емисиите от въглищни ТЕЦ) и 2038 г. (последната планирана дата за завършване на спирането), за да бъдат приведени в съответствие с очакваните промени, посочени в глава 1. В първата ключова година ще са необходими около 1000 алтернативни подходящи работни места в други икономически сектори, което съответства на по-ниското използване на капацитета на въглищните ТЕЦ. До 2038 г. се очаква да бъдат създадени още 1,8 хиляди нови работни места в други икономически области с постепенния напредък на енергийния преход до окончателното спиране на въглищата до 2038 г.

Неблагоприятната структура на уменията на работната сила може да се влоши допълнително от постепенното закриване на интензивни на емисии икономически сектори, което се отнася както за

средно, така и за нискоквалифицираните работници. Добивът на въглища и производството на електроенергия и топлоенергия от въглища в областта имат дългогодишни традиции, което предполага, че много служители притежават набор от умения, свързани с промишлеността в областта, и ще се нуждаят от преквалификация, повишаване на квалификацията и основна квалификация, за да отговорят на нуждите на бъдещата икономика.

Новите умения, които трябва да бъдат създадени, трябва да са свързани с чистата енергия и енергийната ефективност, в т.ч. фотоволтаични панели, електрическо оборудване и технически елементи за фотоволтаични панели, кабели, инвертори, алуминиеви рамки за фотоволтаични системи, хидролизатори за зелен водород, допълнително оборудване за зелен водород, геотермално оборудване - тръби, клапани, автоматизация и др. Освен това промишлеността за производство на основно желязо, стомана и феросплави следва да прилага мерки за повишаване на квалификацията и преквалификация за декарбонизация.

Освен това всички останали активни икономически сектори следва да бъдат подкрепени за създаване на нови работни места и прилагане на мерки за декарбонизация, като например производство на чиста енергия и топлинна енергия и мерки за енергийна ефективност, инсталиране на оборудване с по-голям капацитет и намаляване на емисиите на парникови газове и др.

Преходът към неутрална по отношение на климата икономика ще се отрази на териториите в различни аспекти:

- Мините ще се нуждаят от мащабна рекултивация, каквато досега не е имало в България. Обикновено дейностите по рекултивация изискват участието на голям брой работници и отнемат дълъг период от време, като по този начин се създава алтернативно използване на наличния трудов ресурс от мините. Въглищните мини (открити или подземни) и прилежащите им терени са публична държавна собственост. Дружествата, които ги експлоатират, имат концесионни договори, но не притежават собственост върху земята.
- Рекултивирания терени биха били подходящо място за алтернативни инвестиции - например фотоволтаици или кафяви площи, а не за земеделски площи/земя;
- Използването на съществуващите въглищни мощности ще намалее с времето в съответствие с пътната карта
- ВЕИ и други нисковъглеродни мощности трябва да заменят съществуващите мощности
- Настоящата структура на работната сила, наета в секторите В и D на NACE, дава възможност за евентуално пренасочване към нови промишлени дейности (изискващи предимно нискоквалифицирана и средноквалифицирана работна сила).

Планираното заместване на производството на електроенергия от въглища с ВЕИ и други промишлени дейности ще повлияе значително на системата за управление на добива, което включва ограничаване и затваряне на оперативни блокове за по-кратки от планираните периоди на работа. Такова ранно ограничаване на плановите за добив изисква правилно управление на дейностите по преоборудване и след закриване, които трябва да бъдат осигурени от квалифициран персонал и осигурени с финансова подкрепа, за да се избегнат неблагоприятни въздействия върху околната среда.

2.2. Нужди от развитие и цели до 2030 г. с оглед постигане на неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.

Позоваване: член 11, параграф 2, буква г)

Преходът към неутралност по отношение на климата (енергетиката е най-големият източник на емисии на парникови газове - през 2020 г. на този сектор се падат 71,29 % от общите емисии, като основният източник е изгарянето на твърди горива - 49 %, следвано от течните горива - 35,3 % и газообразните горива - 13,7 %) ще доведе до редица въздействия, повечето от които са свързани

със закриването и преобразуването на минните и енергийните предприятия. Тъй като тези предприятия са едни от най-големите работодатели в областта, съществува голям риск от загуба на работни места и БДС. Освен това съществува риск от увеличаване на равнището на безработица, емиграция на работната сила, ускоряване на обезлюдяването, икономически упадък и проблеми с качеството на въздуха.

Според Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2030 г. делът на възобновяемата енергия в енергийния микс на България трябва да нарасне до 27,09% от брутното крайно потребление на енергия. ВЕИ капацитетът нараства експоненциално и България реши да увеличи амбициите си за ВЕИ. Базираното на въглища електричество (за енергийна употреба) вече постепенно се заменя с възобновяемо електричество. Остатък от ВЕИ или допълнителен капацитет на място (в комбинирани инсталации) ще се използва за възобновяемо производство на водород.

Икономическото развитие и диверсификацията са от изключителна важност и са необходими смекчаващи мерки за справяне с предизвикателствата, свързани с прехода към неутрална по отношение на климата икономика. Тези мерки следва да включват подкрепа за създаването на нови предприятия и за растежа на съществуващите в сектори с висок потенциал.

Над 60 % от работната сила в област Перник е с висше, средно и средно професионално образование, което предоставя възможности за пренасочване на заетостта от ниските и средните към средните и средно високите технологии, както и в сектора на услугите.

Област Перник е подписала меморандуми за партньорство с Националната компания "Индустриални зони" и има индустриални паркове, които са в етап на планиране и изграждане. Област Перник предвижда изграждането на индустриален/логистичен парк на площ от 346,3 хектара. В момента територията на Индустриална и логистична зона Перник се нуждае от изграждане на сгради, халета и складове.

Освен това наличието на добре развита и лесно разпознаваема екосистема за научни изследвания и иновации би улеснило значително процеса на диверсификация на икономиката във въглищните райони.

Съвместните научноизследователски и развойни дейности между академичните среди и бизнеса (напр. чрез инкубатори и индустриални клъстери) водят до развитие на нови знания, които са основа за въвеждане на нови технологии и иновации на продукти и процеси. Инфраструктурата за научноизследователска и развойна дейност в област Перник е представена от един университет и може да бъде доразвита.

Едно от основните идентифицирани предизвикателства е необходимостта от укрепване на техническия капацитет на заинтересованите страни (общини, МСП и др.) за подготовка и изпълнение на проекти, финансирани от ЕС. Това може да се постигне чрез създаването на Агенция за регионално развитие, която да улесни процеса и да поеме отговорността за процеса на преход в региона.

Няколко групи работници бяха определени като най-уязвими и засегнати от прехода към неутралност по отношение на климата и към тях трябва да бъде насочена пряката дейност на ФСП. Тези групи включват работниците в местните предприятия за добив на въглища и за производство на енергия и топлинна енергия на базата на въглища, работниците в доставчиците на ТЕЦ и мините, заетите в производството на основно желязо, стомана и феросплави, членовете на семействата на горепосочените групи и младите хора, на които предстои да завършат образованието си до 2030 г.

Изпълнението на мерките по ТПСР ще доведе до следните резултати:

- Масивна рекултивация на минните участъци с участието на голям брой работници, като по този начин се създава възможност за алтернативно използване на наличния трудов ресурс от мините;
- Осигуряване на подходящи места чрез рекултивация на минните участъци за алтернативни инвестиции - фотоволтаични инсталации;
- Преминаване към други енергийни източници с цел намаляване на въглеродните емисии и

заместване на капацитета на съществуващите мощности с комбинация от ВЕИ и ниско-въглеродни гъвкави мощности, включително - с фотоволтаични системи, слънчеви системи за централно отопление като комбинирана система за производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане, зелен водород, геотермална енергия, вятърна енергия и биометан;

-Прехвърляне на работни места към нови промишлени дейности в сектори в преход и такива с висок потенциал за създаване на БДС.

2.3. Съгласуваност с други релевантни национални, регионални или териториални стратегии и планове

Позоваване: член 11, параграф 2, буква д)

Финансирането, предоставено в рамките на ФСП, е фиксирано и може частично да отговори на установените предизвикателства. В допълнение към ФСП има значителен принос от бюджета на ЕС чрез различни инструменти, включително Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Кохезионния фонд (КФ), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ). Съществуват и няколко възможности за финансиране на национално равнище, които са насочени към някои от съответните стълбове и мерки в рамките на териториалните планове за справедлив преход.

Информацията по-долу обобщава тази последователност по отношение на:

1) Национален план за възстановяване и устойчивост, Стълб "Зелена България", Компонент "Кръгова и нисковъглеродна икономика", Реформи/инвестиции: (допълнителни обяснения са предоставени в глава 1):

- Създаване на национален фонд за декарбонизация;
- Улесняване и повишаване на ефективността на инвестициите в енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради;
- Разработване на определение и критерии за "енергийна бедност" за домакинствата в Закона за енергетиката;
- Енергийна ефективност на сградния фонд;
- Програма за финансиране на единични мерки за използване на енергия от възобновяеми източници в еднофамилни и многофамилни сгради;
- Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление;
- Механизъм за финансиране на проекти за енергийна ефективност и ВЕИ заедно със сметките за енергия;
- Стимулиране на производството на електроенергия от ВЕИ;
- Цифрова трансформация и развитие на информационните системи и системите в реално време на Електроенергийния системен оператор в условията на нисковъглеродна икономика;
- Изготвяне и приемане на Национална пътна карта за подобряване на условията за разгръщане на потенциала за развитие на водородните технологии и на механизмите за производство и доставка на водород;
- Схема за подкрепа на пилотни проекти за производство на зелен водород;
- Либерализация на пазара на електроенергия;
- Развитие на нисковъглеродна икономика и създаване на Комисия за енергиен преход и пътна карта за постигане на неутралност по отношение на климата;
- Декарбонизация на енергийния сектор;
- Подобряване на корпоративното управление на държавните дружества в енергийния сектор;

- Схема за подпомагане на изграждането на минимум 1,4 GW ВЕИ и батерии;
 - Развитие на използването на геотермалната енергия в България за производство на електричество и топлина;
 - Национална инфраструктура за съхранение на електрическа енергия от ВЕИ (RESTORE).
- 2) Програми, финансирани от ЕФРР, ЕСФ, Кохезионния фонд и други съответни области на политиката:
- Развитие на регионите;
 - Конкурентоспособност и иновации в предприятията;
 - Изследвания, иновации и цифровизация за интелигентна трансформация;
 - Изследвания и иновации;
 - Развитие на човешките ресурси;
 - Образование;
 - Околна среда;
 - Транспортна свързаност;
 - Техническа помощ.
- 3) Териториална стратегия за развитие на Югозападния регион 2021-2027 г;
- 4) Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г.

2.4. Предвидени видове операции

Позоваване: член 11, параграф 2, букви ж) — к) и член 11, параграф 5

Инициативите са в три стълба, отразяващи предизвикателствата и нуждите на Перник. Средствата от ФСП за региона възлизат на 92 млн.евро.

Стълб 1 - Индустрия за устойчиви енергийни решения

Стълб 2 - Социална подкрепа и подкрепа за заетостта

Стълб 3 - Разнообразяване на местната икономика

Хоризонталният приоритет е насочен към повишаване на капацитета на УО и на бенефициентите

Стълб 1

1.Рекултивация на минните терени

Възстановяване нарушените от минната дейност терени, при спазване принципа "замърсителят плаща" (извън обхвата на дейностите, ангажимент на концесионера) и подготовката им за алтернативни икономически дейности ще бъде подкрепено. В дейността ще бъде ангажирана пряко засегнатата работна сила поради специфичната квалификация и умения, които притежава. Терените не представляват никаква друга форма на екологични щети, за които националното законодателство би предвидило отговорност на операторите (минните компании).

Съществуващите планове за рекултивация на въглищни мини не отразяват нито по-ранното от планираното затваряне на въглищните мини, нито нуждите от новопланирани индустриални приложения на територията на кариерите.

Мярката ще включва дейности за подобряване на рекултивирани земи за специфични икономически дейности, като например развитие на индустриални зони, изграждане на мощности за ВЕИ, в съответствие с принципа „замърсителя плаща“. Предвиждат се проекти за промяна на предназначението, обхващащи набор от опции, включително базирани на природата решения (виж

Анекс 3 за детайли относно принципа „замърсителя плаща“)

2.Подкрепа за МСП, фокусирани върху НИРД, проектиране, монтаж на фотоволтаични панели

Целта е да се подпомогне производството на фотоволтаични системи, които ще подпомогнат създаването на работни места и БДС, както и енергийния преход, като се използва вече съществуващия инженерен опит и се разработят соларни системи за централно отопление като комбинирани системи за охлаждане и тригенерация на топлинна и електрическа енергия в МСП.

3.Подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан)

Целта е да се подкрепи производството на биогаз (биометан), което ще подпомогне създаването на работни места и БДС, както и енергийния преход, като се използва вече съществуващия инженерен опит. Биометанът ще се използва като алтернативно гориво с ниски емисии и създаващо работни места, базирано на органични отпадъци - за промишлени цели. Биометанът ще отговаря на критериите за устойчивост, изложени в Директива (ЕО) 2018/2001. Изпълнението на критериите за устойчивост ще бъде предмет на доказване от кандидатите в схемата за подпомагане. Проектът ще подпомогне намаляването на емисиите на парникови газове и ще интегрира управлението на отпадъците и енергийните системи в региона. Обхватът на действие изключва селскостопански остатъци и/или селскостопански отпадъци.

4.Подпомагане на съоръженията за производство и използване на ВЕИ и зелен водород

По отношение на технологиите се очаква подкрепата да бъде насочена към пилотни проекти за производство и/или съхранение на зелен водород и за внедряване на ВЕИ. Подкрепата ще бъде насочена и към използването на зелен водород като акумулиране на енергия, термичен и/или химичен агент. Това включва производство и инсталиране на водородни електрически клетки, хидролизатори за водород за обществено отопление, транспорт и друго водородно оборудване, необходимо за прехода към водород като енергиен източник. Интегрирани проекти за производство и използване на зелен водород ще бъдат приоритизирани.

Подкрепа ще се осигурява и за производство или използване на зелен водород отделно, тъй като това е нова технология и проектите са демонстрационни. Въздействието върху заетостта се очаква да обхване строителството и фазата на поддръжка, както и обучението на работниците за проекти за ВЕИ и зелен водород. Мярката допълва дейностите за рекултивация на откритата разработка на въглища, както и мерките за подпомагане на ВЕИ и създаване на водородна пътна карта, както е предвидено в други фондове на ЕС, които ще подпомогнат декарбонизацията на определени индустрии с интензивно използване на изкопаеми горива като металургията. По избор производствените мощности биха могли да бъдат създадени върху рекултивирана земя от открита разработка и така проектът може да спечели от консолидираната собственост върху земята. Проектите, които са получили "печат за високи постижения" по програма Хоризонт Европа, също ще бъдат приоритетни по тази схема за подпомагане.

Стълб 2

5.Картографиране на уменията на засегнатата работна сила (виж Анекс 4)

Подробна оценка на уменията и компетенциите на заетите в ТЕЦ и въглищните мини се счита за много важна за успешното моделиране на мерките за преквалификация и повишаване на квалификацията на засегнатата работна сила. Дейността ще се реализира на 2 етапа:

1. Програмиране

МЕ заедно с отговорните министерства, синдикатите, бизнеса и ключови местни заинтересовани страни, разработи Пътна карта за картографиране на уменията и потенциала за развитие, повишаване на квалификацията и преквалификация на засегнатата работна сила от процеса на преход.

2. Изпълнение

Изготвяне на методология и оценка на уменията и компетенциите на 15 000 заети в ТЕЦ-ове и въглищните мини с ресурс от ПРЧР. С ресурс от ПРР, след одобрение на ТПСР, ще се изготви

картографиране на 30 000 косвено засегнати лица (членове на семействата на заети лица в ТЕЦ и въглищните мини, работещи в свързаните индустрии). На база получената информация ще се програмират мерките по ФСП за кариерна подкрепа и повишаване на квалификацията и уменията на работната сила.

6. Преквалификация и повишаване на квалификацията

Преквалификация и повишаване на квалификацията на работници за новите работни места, вкл. компенсации за служители в периода на обучение докато все още работят при **настоящи/преходни/нови работодатели**, активно подпомагане на търсещите работа, кариерно консултиране, подпомагане на намирането на работа, развиване на предприемачески умения. Мерките ще бъдат насочени и за групите в неравностойно положение и младежите.

За активното подпомагане на търсещите работа, мерките могат да включват кариерно консултиране и услуги за подпомагане на намирането на работа, предприемачески умения. Предвиждат се специални мерки за групите в неравностойно положение и младежите. Ключова роля в предоставянето на своя опит за преквалификация и повишаване на квалификацията на работниците за новите работни места има и Агенция по заетостта. Преквалифициране и повишаване на квалификацията на съществуващата работна сила и стимулиране на смяната на работа на новоквалифицираните работници към друга работа.

7. Мерки за енергийна ефективност и ВЕИ, вкл. за справяне с енергийната бедност

Мярката ще подкрепи ЕЕ в жилищни сгради с акцент върху енергийно бедните домакинства и уязвимите потребители на енергия с оглед справяне с енергийната бедност. Обновяване на сгради, вкл. внедряване на ВЕИ, отоплителни и климатични инсталации. Това ще смекчат въздействието на процеса на преход чрез облекчаване тежестта от нарастващите енергийни разходи и ще запълнят произтичащите несъответствия в производството на енергия чрез комбинация от интервенции за ЕЕ и използване на ВЕИ. Интервенциите за ЕЕ ще допринесат за намаляване потреблението на енергия и въглеродния отпечатък в региона. При изпълнението на дейностите ще се използва националната дефиниция за енергийна бедност и уязвими потребители съгласно Закона за енергетика, след като започне да се прилага.

8. Схема за подпомагане на потребители производители и енергийни общности

По тази операция може да се предоставя подкрепа за:

-домакинствата за инсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, съвместно със съоръжения за съхранение на електрическа енергия ако е приложимо, с цел превръщането им в потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници (по смисъла на ЗЕВИ); и

-създаването на общности за възобновяема енергия (по смисъла на Директиви 2018/2001 и 2019/944), които да произвеждат, потребяват, съхраняват излишните количества енергия от възобновяеми източници, както и да споделят и/или търгуват в рамките на общността за възобновяема енергия енергията, произведена от инсталации, притежавани от общността за възобновяема енергия.

Стълб 3

9. Развитие на Индустриална и логистична зона Перник

Подкрепа за разширяване или създаване на индустриални паркове, съсредоточени върху решения в областта на чистите технологии. Такива решения използват уменията на работната сила, която е най-пряко засегната от прехода. Ще бъде предоставена и насърчавана подкрепа за специализация в подсектори с най-голям местен потенциал, като металообработка, каучук и устойчиво използване на пластмаси, производство на хранителни продукти и напитки, производство на електрическо оборудване и технологии за чиста енергия. Подкрепата ще бъде насочена към МСП и стартиращи предприятия. Предвидените допустими разходи включват създаването на вътрешна техническа инфраструктура, социални и административни съоръжения. Подкрепата може да бъде насочена към съоръжения за местно производство и съхранение на електроенергия, центрове за създаване на мрежи, бизнес инкубатори, цифровизация. Подкрепата е насочена към по-нататъшното развитие на

съществуващата индустриална и логистична зона в Перник, диверсификация и адаптиране на предприятията към икономическия преход, адаптиране на местните предприятия към техните нужди и ниво на развитие. Фокусът е да се гарантира, че предприятията могат да се интегрират във веригата на стойността във връзка с новите икономически дейности. Целта е да се подкрепи заетостта в региона, засегнат косвено от прехода. Подкрепата може да включва закупуване на ново оборудване и осигуряване на специализирано обучение на персонала и за нематериални активи; мерки за ЕЕ, както и подкрепа за цифровизацията на предприятията. Фокус ще бъдат сектори, определени като приоритетни за региона, като мехатроника, химическа промишленост, селско стопанство, промишлени ИКТ решения, производство на електрически компоненти и чисти енергия.

Мярката също така ще даде възможност за нисковъглеродно свързване на местния транспорт. Това ще бъде допълнително уточнено след изготвянето на интегриран генерален план за целия регион. Връзките със съседни области могат да се подкрепят от ФСП стълб 2 и 3.

10.Център за НИРД за промишлеността, подкрепящ услуги като изследователски център за промишлен дизайн и научен център за материалознание

Подкрепа за сътрудничеството между академичните среди и бизнеса чрез иновативен технологичен център, който ще осигури благоприятна среда за привличане на изследователи и кариерно развитие, както и първокласна инфраструктура за укрепване и надграждане на експертния опит и капацитет за разработване на висококачествени научни резултати и тяхното превръщане в иновативни продукти, системи и услуги. Центърът ще се фокусира върху индустриалния дизайн, както и върху научен център за материалознание. Той ще предоставя целева подкрепа за развитието на НИРД в новосъздадени предприятия и ще осигурява подкрепа за пазарната реализация на техните изследвания, включително чрез регистрация на интелектуална собственост и развитие на екосистема (насърчаване на предприемачеството, консултантски услуги, бизнес инкубатори).

Виж допълнителна информация в Анекс 1

Хоризонтален стълб: Техническа помощ

- Техническа помощ на МРРБ като управляващ орган на ПРР за ефективното управление и използване на ФСП.
- Министерство на енергетиката в своята координираща роля в изпълнението на ТПСР
- Социалните партньори в качеството им на ключови заинтересовани страни и сътрудници
- Организиране на периодично обучение на персонала на заинтересованите страни, техническа помощ/специализирана експертиза от външни организации за бенефициентите
- Изследвания, предпроектни проучвания, проучвания на потенциала на МСП на областно ниво
- Подкрепа за добре функциониращ механизъм и изграждане на капацитет на ключови заинтересовани страни за прехода към климатично неутрална икономика
- Обучения за местната/регионалната администрация
- Информационни дни, организирани с подкрепата на социалните партньори в засегнатите региони

чл. 11 (2) (з): Няма да се подкрепят производствени инвестиции в предприятия, различни от МСП.

чл. 11 (2) (и): Инвестиции за намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, изброени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО, не се подпомагат.

чл. 11 (2) (й): Синергиите и допълняемостта с други съответни програми на ЕС са описани в Анекс 1.

чл. 11 (2) (к) и чл. 11 (5): Синергиите и допълняемостта с планираната подкрепа по другите стълбове на МСП:

Стълб II ще подкрепя инвестиции във ВЕИ, НИРД, цифровизация, транспортни връзки, улавяне и използване на въглерод и улавяне и съхранение на въглерод (извън СТЕ) - виж Анекс I.

Стълб III ще подкрепя инвестиции във ВЕИ, чиста енергия, кръгова икономика, транспортни връзки и други сектори – виж Анекс I.

3. Механизми за управление

Позоваване: член 11, параграф 2, буква е)

Партньорство

За да се спазва принципът на партньорство, да се гарантира контрол върху процеса на местно ниво, да се гарантира, че плановете отговарят на местните нужди и да се осигури гладко изпълнение на плановете ще бъде осигурен координационно-управленски механизъм - на национално и на местно ниво.

Национално ниво - представители на всички институции, отговарящи за планирането и изпълнението на ангажиментите и целите за климатичен преход в рамките на Механизма за справедлив преход. То ще има функциите по мониторинг и контрол на цялостното изпълнение на поетите ангажименти в териториалните планове на национално ниво.

Местно ниво – сформирание на местни комитети в отделните райони с широк кръг от заинтересовани страни, пряко ангажирани с реализацията на инвестициите и дейностите от териториалните планове на регионално ниво, чрез които се допринася за постигането на националните цели и приоритети в областта на климатична неутралност. Ще имат функции по наблюдение и докладване напредъка, идентифициране на рискове, както и възможност за изготвяне на предложения към националното ниво за изменение/актуализация на ТПСР.

Двете нива ще бъдат сформирани на база ясно разписани функции и отговорности, като водещият им ангажимент ще бъде да подпомагат УО на ПРР 2021-2027 г. Заинтересованите страни на местно ниво ще бъдат определени на база предварително определена процедура за структуриране на местен комитет за ФСП. Функционирането на местното ниво ще бъде осигурено в рамките на техническата помощ по ПРР 2021-2027 г.

Той ще улесни подхода отдолу нагоре, като предложи конкретни мерки, инициативи, планове за действие и инвестиции, съобразно нуждите на областта и общината и ангажираността на местните заинтересовани страни и потенциални партньорства.

Друг ключов приоритет в подкрепа на принципа на партньорство и активното ангажиране на гражданите е насърчаването и даването на възможност за независим граждански мониторинг на изпълнението на ПРР чрез външни/независими наблюдатели (например организации на гражданското общество и/или независими експерти) и прилагането на пактове за почтеност за операции от стратегическо значение в рамките на ФСП. Това ще допринесе за повишаване информираността на заинтересованите страни напр чрез съвместни срещи за обсъждане на конкретни проблеми, тематични обучения на независимите наблюдатели.

За да се гарантира синергия и допълняемост на наличните източници на финансиране за 3 въглищни региона ще се осигури ефективен координационен механизъм с др програми, вкл ФнФ (напр. персонализирани насоки за потенциални бенефициенти, координирани покани за предложения, тематични общи информационни събития/работилници)

МК ще участва в докладването и анализа на постигането на целите на ФСП.

МРРБ е отговорно за изпълнението на мерките от ТПСР, финансирани чрез ФСП в рамките на ПРР 2021-2027 г и ще бъде подпомагано от МЕ в неговата координираща роля.

ТПСР е разработен със съвместните усилия на национални и областни институционални органи и редица заинтересовани страни. По време на подготовката на анализите за ТПСР от външния консултант, ангажиран от ЕК, от началото на 2021 г., бяха организирани различни срещи с ключови заинтересовани страни.

ТПСР е публикуван за обществено обсъждане през август 2022 г и са получени коментари от 37 заинтересовани страни.

ТПСР беше допълнително публикуван за обществено обсъждане в периода 04.11.2022 г. – 05.12.2022 г. като част от оценката на въздействието върху околната среда. Издадено е Решение по

ОВОС 3-2/2023г. Допълнителните изменения в ТПСП ще бъдат консултирани с националния орган.

На 13.08.2023 г. последната версия на ТПСП е публикувана за окончателно обществено обсъждане преди одобрението от Министерския съвет. Резултатите от тази обществена консултация са публични и предложенията са отразени в окончателната версия на ТПСП.

Ангажиране на младежите

За да се ангажира по-младото поколение в изпълнението на ТПСП, периодично ще се организират семинари, кръгли маси и посещения на място за ученици от средните училища, студенти и млади висшисти. Семинарите ще имат за цел да мотивират младежите да останат в региона и да участват активно в диверсификацията на местната икономика чрез различни инициативи за създаване на предприятия, научноизследователска и развойна дейност, образование и заетост.

Мониторинг и оценка

Редовно ще се следи изпълнението за постигане на целите за преобразуване на въгледобивните региони. Друга цел е мониторингът на етапи, свързани с финансирането по ФСП. Изпълнението на ТПСП и операциите ще се осъществяват чрез мониторинг и оценка на индикаторите за резултати от отделните процедури за финансиране и съпътстващите проекти, определени в рамките на ПРР 2021-2027

Орган/органи за координация и мониторинг

МЕ се ангажира с изготвянето на ТПСП. На етап изпълнение, МЕ ще има координираща роля. Управляващ орган (УО) на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. е ГД „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ в МРРБ и с решение на правителството се ангажира с изпълнението на ТПСП с финансиране от ФСП по ПРР 2021 - 2027 г. В тази връзка УО на ПРР ще участва в оценката и мониторинга на операциите. На местно ниво комитетите ще имат ангажимент да наблюдават изпълнението по ТПСП. Същевременно те ще имат и ключовата роля на посредник и връзка между институциите на национално ниво, отговорни за вземането на решения, и представителите на частния сектор, НПО, гражданите и др. От съществено значение ще бъде участието на общините, местни представители на социалните и икономически партньори, широко присъствие на бизнеса, НПО в областта на екологията, опазването на околната среда, развитието на чисти технологии, ВЕИ, младежки организации, организации в сферата на образованието и науката.

4. Специфични за програмата показатели за краен продукт или за резултат

Позоваване: член 12, параграф 1 от Регламента за ФСП

Обосновка на необходимостта от специфични за програмата показатели за краен продукт или за резултат въз основа на предвидените видове операции

--

Таблица 1. Показатели за крайния продукт

Специфична цел	Идентификатор	Показател	Мерна единица	Междинна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)
----------------	---------------	-----------	---------------	------------------------	---------------------------

Таблица 2. Показатели за резултатите

Специфична цел	Идентификатор	Показател	Мерна единица	Базова линия или референтна стойност	Референтна година	Целева стойност (2029 г.)	Източник на данните	Коментари
-------------------	---------------	-----------	------------------	---	----------------------	------------------------------	------------------------	-----------